

Kecskemét-Hetényegyházi Református Egyházközség

Pásztori üzenet [Jn 15-16]

Az Úr Jézus utolsó szavai tanítványaihoz a megmaradásról szólnak. Engedelmeség, szeretet és közösség igéi ezek. És bár másnap a tanítványok szétszéledtek, de Jézus szavai mégis együtt tartották őket. Nem dőltek be a hatalmasoknak, nem engedték magukat félrevezetni, ahogy Júdásnál történt. Ahogy a Mester parancsolta nekik, mindent úgy tettek.

Aktuális:

- *Bátorítjuk gyülekezetünk tagjait, éljenek a családlátogatás lehetőségével!*

Engedelmisség: élet Jézus tanítása szerint. De mit jelent ez ma? Heti negyven, vagy több órában pénzt keresni, majd fáradtan hazamenni a családhoz, vagy az üres lakásba. A hétvége gyorsan eltelik. Továbbképzés, pluszmunka, segíteni a szomszédnak, szülőknek, barátoknak. Rövid beszélgetések, még a szabadnapokon is loholás. Hol van mindebben Jézus?

Keresztyénnek lenni szolgálatot jelent. Mégis annyi gyülekezet van ma, ahol a tagok úgy vesznek részt a közösség életében, mintha színházba mennének: meghallgatják az igehirdetést, ének, imádság, majd távoznak, és ennél be is zárul a kör. Jövő héten találkozunk. Majd visszatérve megszokott életükhöz, semmi sem változik.

Jézus utolsó szavai pontosan ez ellen a hozzáállás ellen szólnak fel. Kell, hogy az ige megtisztítson, átformáljon, útnak indítson. Kell, hogy ne ugyanúgy hagyjuk el Isten házáat, ahogy oda mentünk. Elengedhetetlen Isten országában, hogy az ember változzon, formálódjon. Ha ez nem történik meg, ha az ember nem engedi az Istennek, hogy rajta munkálkodjon, akkor nem is kell hozzá sok idő, és a kapcsolat megszakad.

Jézus ezért parancsolt nagyon határozottan: maradjatok meg énben! Tanuljatok, fejlődjétek, változzatok és teremjétek gyümölcsöt! A keresztyén ember nem lehet tétlen, nem lehet kényelmes, és különösképpen nem lehet önző!

Ezzel együtt Jézus persze adott időt is a felkészülésre. A tanítványoknak is adott: halála előtt, sőt feltámadása után is. Még elmentek halászni, még bezárkóztak, nem ment azonnal. Ad időt, hogy összeszedjük magunkat, ad időt jól dönteni. De a tehetetlenség és a gyümölcsstelenség nem tarthat örökké!

Március 12.

15,1-8

„Én vagyok az igazi szőlőtő, és az én Atyám a szőlősgazda. Azt a szőlővesszőt, amely nem terem gyümölcsöt énbennem, lemetszi, és amely gyümölcsöt terem, azt megtisztítja, hogy még több gyümölcsöt teremjen. Ti már tiszták vagytok az ige által, amelyet szóltam nektek. Maradjatok énbennem, és én tibennetek. Ahogyan a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától, ha nem marad a szőlőtőn, úgy ti sem, ha nem maradtok énbennem. Én vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők: aki énbennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt, mert nélkülem semmit sem tudtok cselekedni. Ha valaki nem marad énbennem, kivetik, mint a lemetszett vesszőt, és megszárad; ezeket összegyűjtik, tűzre vetik és elégetik. Ha megmaradtok énbennem, és beszédeim megmaradnak tibennetek, akkor bármit akartok, kérjétek, és megadatik nektek. Az lesz az én Atyám dicsősége, hogy sok gyümölcsöt teremtek, és akkor a tanítványaim lesztek.”

Jézus a szőlőtermesztés példájával érzékelteti a keresztyén élet mibenlétét. A keresztyén ember, ahogy a szőlő indái sem képesek a tőke nélkül, és az arról gondoskodó szeretet nélkül megmaradni. A megmaradás ebben az értelemben a gyümölcsstermesre vonatkozik, ahogy a szőlő életképességét is a gyümölcse igazolja.

A megtisztítás a szőlőtermesztés egyik legfontosabb tevékenysége, mellyel a szőlőt a gazda megszabadítja mindentől, ami akadályozná őt a gyümölcsstermesben. Ez persze éles pengével történik, hogy a szőlőtőke ne sérüljön. Ha ezek a vágások elmaradnak, ha a szőlő túlburjánzik, már nem terem, csak terebélyesedik. Abból viszont nincs haszna a gazdájának. Ahhoz, hogy bőségesen teremjen, metszeni, tisztítani kell.

A keresztyén életben vannak időszakok, amikor Isten különösképpen metszi az övéit. Ahogy a szőlő esetében minden tavasszal meg kell történnie ennek, úgy a keresztyén életben is időnként szükség van arra, hogy az Úr jól irányzott vágásokkal megtisztítsa a hívő ember életét az oda nem valótól. A böjt és az advent ideje ez, amikor Isten rendelése szerint minősített idő van a megtisztulásra. Persze ez nem azt jelenti, hogy csak ekkor történik, vagy hogy a szőlő a többi időben úgy terjedhet, ahogy akar. De ezek az idők különösképpen erre adattak.

Isten dicsősége a gyümölcsstermesünk. Jézus úgy mutatja be ezt, hogy az Úr azért hív el tanítványokat, hogy hasznára legyenek. Aki nem terem gyümölcsöt, az következésképpen idővel az Atyától is elszakad. Az utolsó mondatban található egy görög kifejezés, melyet magyar fordításban körülírással így találunk: „akkor a tanítványaim lesztek”. Az eredeti kifejezés (γενήσεται) azonban hordoz magában egy sokatmondó jelentésárnyalatot: mutatkoztok, bizonyultok. Ebben az értelemben Jézus szempontjából az ő követői akkor bizonyulnak tanítványoknak, ha gyümölcsöt teremnek. Ettől kezdve lehet őket egyáltalán tanítványnak nevezni, mert az ő nyomdokain csak az jár, aki Isten dicsőségét szolgálja.

Március 13.

15,9-11

„Ahogyan engem szeretett az Atya, úgy szeretlek én is titeket: maradjatok meg az én szeretetemben! Ha parancsolataimat megtartjátok, megmaradtok a szeretetemben, ahogyan én mindig megtartottam az én Atyám parancsolatait, és megmaradok az ő szeretetében. Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek, és örömetök teljes legyen.”

Megmaradás: az egész fejezet e köré a szó köré épül. Hogyan lehet megmaradni a hitben? Hogyan lehet kitartani Jézus tanítványaként, minden nehézség és fájdalom ellenére? Jézus válasza, hogy a parancsok betartásával. Ő ugyanis úgy tanította az övéit, hogy ha mindazt megvalósítják, amit tőle hallottak, akkor nem fognak elszakadni az Úrtól. A gondok ott kezdődnek, ha valaki eltér ezektől a parancsoktól, ha már nem az Úr törvénye lesz számára az élet zsinórmértéke. Ha az ember elkezd máshoz méretezni magát, a világhoz, hitetlenekhez, ott kezdődnek a bajok.

Jézus tanítása ugyanis teljes, már ha valaki elsajátította. Ha csak részleteit idézgetjük, vagy ha csak egy-két parancsolat is kimarad, onnantól nyitva a kiskapu a gonoszág előtt. Ezért nem mondja Jézus, hogy „az én örömöm legyen bennetek”, mert örülni is sokféleképpen lehet. Az Istentől elszakadt ember is képes az öröme, a hitetlen ember is láthat jó napokat, lehet gazdag, lehet felhőtlen az élete, egy ideig. Jézus öröme azonban nem ilyen ideiglenes, átmeneti öröm, hanem örök. És így lehet, az ő örömeivel teljes a benne hívő ember élete. Ehhez azonban vele kell betöltekezni, minden mást pedig száműzni az ember életéből. Mert az ő örömét a bennünk otthonra találó világ gyorsan képes felemészteni.

Március 14.

15,12-17

„Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szeretlek titeket. Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mint ha valaki életét adja barátaiért. Ti barátaim vagytok, ha azt teszitek, amit én parancsolok nektek. Többé nem mondalak titeket szolgálóknak, mert a szolga nem tudja, mit tesz az ura. Titeket azonban barátaimnak mondalak, mert mindazt, amit hallottam az én Atyámtól, tudtul adtam nektek. Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki titeket, és arra rendeltelek, hogy elmenjetek és gyümölcsöt teremjetek, és gyümölcsötök megmaradjon, hogy bármit kértek az Atyától az én nevében, megadja nektek. Ezeket azért parancsolom nektek, hogy szeressétek egymást.”

Jézus nem robot-létet kínál az övéinek. Nem azt parancsolja, hogy tedd ezt, tedd azt, minden ok nélkül. Épp ellenkezőleg, szeretné, ha megértenénk, hogy mit miért parancsolt. Szeretné, ha látnánk, hogy Istennek mi az akarata velünk. Szeretné felfedni előttünk az összefüggéseket, hogy tisztábban lássunk. Így tudhatjuk, mit tesz a mi Urunk, amikor minden nap útmutatást ad nekünk.

Erre pedig mindenkit ő maga választ ki. Ő az Úr, a tulajdonos, és bár nem szolgálóként bánik velünk, de ez csak az ő kegyelmének köszönhető. Ilyen Úr ő, hogy nem akar hatalmaskodni az övéin. Mindennek pedig egyenes következménye, hogy az ember nem lehet egyeduralkodó, még a saját életén sem. Különösképpen nem a másik emberen. Így a családban, bár van családfő, de mégis a családtagok egyenértékűek. Mindenki egy Úrnak szolgál, ezért a közösségben összhang uralkodik.

„Gyümölcsötök megmaradjon” – Jézus ezt a feladatot bízta ránk. Úgy munkálkodni, hogy az ne veszendő legyen, hanem örök. Ahogyan ő gondoskodott az övéiről, úgy kell a követőinek is gondoskodni arról, hogy amit teszünk, az ne pusztán múlandó legyen. Ennek pedig egyetlen módja van: hogy minden az Isten dicsőségére történjen, ne önérdékből, ne vágyak kiéléséből.

Március 15.

15,18-27

„Ha gyűlöl titeket a világ, tudjátok meg, hogy engem előbb gyűlölt, mint titeket. Ha a világból valók volnátok, a világ szeretné a magáét, de mivel nem a világból valók vagytok, hanem én választottalak ki titeket a világból, azért gyűlöl titeket a világ. Emlékezzetek arra az ígéremre, amelyet én mondtam nektek: Nem nagyobb a szolgálata az uránál. Ha engem üldöztek, titeket is üldözni fognak, ha az én ígémet megtartották, a titeket is meg fogják tartani. De mindezt az én nevéért teszik veletek, mert nem ismerik azt, aki elküldött engem. Ha nem jöttem volna, és nem szóltam volna hozzájuk, nem volna bűnük, most azonban nincs mentségük bűneikre. Aki engem gyűlöl, gyűlöli az én Atyámat is. Ha nem tettem volna közöttük olyan cselekedeteket, amelyeket senki más nem tett, nem volna bűnük. Most azonban látták azokat, és mégis meggyűlöltek engem és az én Atyámat is. De be kell teljesednie annak az ígéretemnek, amely meg van írva az ő törvényükben: „Ok nélkül gyűlölnek engem.” Amikor eljön a Pártfogó, akit én küldök nektek az Atyától, az igazság Lelke, aki az Atyától származik, az tesz majd bizonyosságot én rólam; de ti is bizonyosságot tesztek, mert kezdettől fogva velem vagytok.”

A szolgálat nem veszélytelen. Jézus felkészíti a tanítványokat a nehézségekre is. Ne várja őket felkészületlenül az, amit a világban tapasztalni fognak. Az emberek nem ismerik sem az Atyát, sem őt. Nem érthetik, hogy mit jelent hinni, amíg hitre nem jutnak. Nem érthetik meg Isten dolgait, amíg hozzá közelebb nem kerülnek.

A félelmetes a történetekben, hogy Jézus miután eljött, és az üdvösségre minden szükségességet kijelentett, a világ többsége továbbra sem akart hozzá közelebb kerülni. Készen volt az út, elő volt készítve az utazás is, sőt az Úr társakat is rendelt, de az utazási iroda mégis majdnem becsődölt. Sőt, az első században többször tűnhetett úgy, hogy a keresztyénség mégsem tart örökké: üldöztetések, tévtanítások, belső feszültségek.

Azóta is megannyiszor kihaltak tűnik az egyház, vagy lelkileg üresnek. Pedig az az egyház, amely csak túlélni próbálja az adott időszakot, nem Krisztushoz méltó. A legtöbben nem kérnek Istentől, de még akik az egyház tagjai, ők is sokszor inkább kívülállóak, mint Isten országának polgárai. Egyre többen fordulnak szembe Krisztussal azok, korábban hívei voltak. A világ pedig egyre inkább gyűlöli mindazt, amit Krisztus képvisel. De mégis mi oka van a világnak Krisztust elutasítani? Miért gyűlölik meg olyan sokan őt, aki új életet akar adni az embernek? Jézus válasza kijózanító: „Ok nélkül gyűlölnek engem.”

Azonban a sok nehézség ellenére mégis mindez evangéliummá lesz azok számára, akik hisznek. Eljött ugyanis a Pártfogó, aki segít a félelmek között, aki megtanít mindenre a nehézségekben, aki mellénk áll a vitákban, erősít a gyengének tűnő egyházban. Ad bölcsességet, hogy az életünk kérdéseiben jól dönthessünk. Megelégit javaival, hogy ne a világ javait hajszoljuk, ne múlandó házainkat építgessük, hanem az örökkévalóságnak éljünk.

Március 16.

16,1-4a

„Ezeket azért mondom nektek, hogy meg ne botránkozzatok. A zsinagógákból kizárnak titeket, sőt eljön az óra, amikor mindaz, aki megöl titeket, azt hiszi, hogy Istennek tetsző szolgálatot végez; és mindezt azért teszik, mert nem ismerték meg sem az Atyát, sem engem. Ezeket pedig azért mondom nektek, hogy amikor eljön ez az óra, emlékezzetek rá: én megmondtam nektek.”

A valóság nem olyan dolog, amit a szőnyeg alá kell söpörni. Jézus követői nem lehetnek naivak, idealisták. A valóság talaján kell megállnia az őt követőknek. Mert az idilli kép, ami az ember gondolataiban létezik, veszélyes, mert a valóságérzékelésünket torzítja. Tudatosítani kell, hogy Jézus szólt előre, hogy ne érjen váratlanul, ha gyűlölettel, haraggal és érdektelenséggel szembesülünk.

Jézus szavai itt a zsidóságra vonatkoznak, akik azt hitték, hogy Istennek tetsző szolgálatot végeznek. Ahogyan Pál apostol is, még Saulként, meggyőződéssel üldözte Krisztus egyházát. Az ismeret hiánya sokszor tragédiához vezet, különösen Isten dolgaiban. Ha valaki nem jól érti, netán szándékosan félremagyarázza az igét, annak végzetes következményei lehetnek. Nem másképp akkor, ha valaki nem az igére építi fel az életét.

Március 17.

16,4b-15

„Ezeket azért nem mondtam nektek kezdetben, mert veletek voltam. De most elmegyek ahhoz, aki elküldött engem, és közületek senki sem kérdezi tőlem: Hova mégy? Mivel azonban ezeket mondom nektek, szomorúság tölti el a szíveteket. Én azonban az igazságot mondom nektek: jobb nektek, ha én elmegyek, mert ha nem megyek el, a Pártfogó nem jön el hozzátok, ha pedig elmegyek, elküldöm őt hozzátok. És amikor eljön, leleplezi a világ előtt, hogy mi a bűn, mi az igazság, és mi az ítélet. A bűn az, hogy nem hisznek énbennem; az igazság az, hogy én az Atyához megyek, és többé nem láttok engem; az ítélet pedig az, hogy e világ fejedelme megítéltetett.

Még sok mindent kellene mondanom nektek, de most nem tudjátok elviselni; amikor azonban eljön ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra; mert nem önmagától szól, hanem azokat mondja, amiket hall, és az eljövendő dolgokat is kijelenti nektek. Ő engem fog dicsőíteni, mert az enyémből merít, és azt jelenti ki nektek. Mindaz, ami az Atyáé, az enyém; ezért mondtam, hogy az enyémből merít, és azt jelenti ki nektek.”

János evangéliumában gyakoriak a jogi kifejezések. Itt is hasonló nyelvezettel találkozunk. Pártfogó (ügyvéd), leleplez (feltárja az igazságot), bűn, igazság, ítélet. Jézus szavai a közelgő ítéletet segít jobban megértenünk. A Szentlélek jelenléte a világban egyfelől lehetőség számunkra, hogy megismerve az igazságot, Isten akarata szerint éljünk. De ugyanez a jelenlét fenyegetés is azoknak, akik nem akarnak engedelmeskedni. A jogállam is csak azoknak jó, akik jog szerint cselekszenek, nincs ez másként Isten rendjével sem.

A teljes igazság ebben az értelemben pontosan erre az isteni rendre vonatkozik. Az ugyanis az ő rendje, amit a Szentlélek munkál az övéiben. Aki aláveti magát ennek a vezetésnek, az onnantól kezdve Isten országának polgárává lesz. Minden, amit a Szentlélek indít, végül célhoz ér, mert őt maga az Úr Jézus küldte el, hogy végigvezesse az övéit a hozzá vezető úton.

Ezért nevezi Jézus a hitetlenséget bűnnek, mert ő maga mindent megtett, hogy az emberek megismerjék az igazságot. Aki ennek ellenére elutasítja őt, az a saját életét pazarolja el. Aki nem vesz tudomást arról, hogy Isten létezik, sőt akarata van az emberrel, az még ha nem is cselekszik semmit Isten ellen, de önmaga ellen mindenképpen vét. Így pedig az Istentől sáfárságra kapott életet nem jól gondolja, ajándékba kapott tehetségét nem a jó cél szerint hasznosítja.

Ezzel szemben azok, akik Isten akarata szerint élnek, még ha nem is tökéletesen, de megvalósítják azt, amit Isten szánt célul számukra. Így lehet az ember élete Krisztusé, és így már az Atyáé is.

Március 18.

16,16-23a (részlet)

„Bizony, bizony, mondom nektek, hogy ti sírni és jajgatni fogtok, a világ pedig örül; ti szomorkodtok, de szomorúságotok örömmé fordul. Amikor az asszony szül, fájdalma van, mert eljött az ő órája, de amikor megszülte gyermekét, nem emlékszik többé a gyötöremre az öröm miatt, hogy ember született a világra. Így most ti is szomorúak vagytok, de ismét meglátlak majd titeket, és örülni fog a szívetek, és örömeiteket senki sem veheti el tőletek: és azon a napon nem kérdezték értőlem semmit.”

János evangélista szándékosan nem teszi egyértelművé, hogy itt Jézus szavai mire vonatkoznak. Vajon nagypéntek és a feltámadás eseményeiről van szó? Vagy az Isten országának eljövételéről? Mert a keresztyének ma sem mentesek a könnyektől, gyötörelmetől, bár Jézus mindvégig velünk van. A világ gonoszságán való szomorúságunk pedig nem istentelen dolog, ahogy maga Jézus is szomorkodott Jeruzsálem láttán. Akkor vajon miről szól Jézus jövendölése az örömről és a születésről (új életről)?

János evangéliumában a korábban történtek és a jövő nem mindig különböztethető meg, a szerző ugyanis a keresztyénüldözés tapasztalatából szólal meg. Így Jézus feltámadása, és a keresztyénség boldog örök jövője párhuzamos eseményekként állnak előttünk, ahogyan az ítélet vagy a Pártfogó jelenléte sem különíthető el a végidők eseményeitől. Mindezzel János evangélista azt szemlélteti, hogy a Jézus által megígért öröm (Jézus feltámadása) már bekövetkezett, de még bizonyos értelemben várat magára (Jézus második eljövetele). Ez pedig kitartásra kell, hogy ösztönözzön.

Március 19.

16,23b-28 (részlet)

„maga az Atya szeret titeket”

(kommentár nélkül)

Március 20.

16,29-33

„Ekkor így szóltak hozzá tanítványai: Íme, most nyíltan beszélsz, és nem példázatot mondasz. Most már tudjuk, hogy mindent tudsz, és nincs szükséged arra, hogy valaki megkérdezzen téged: ezért hisszük, hogy Istentől jöttél. Jézus így válaszolt: Most hiszitek? Íme, eljön az óra, sőt már el is jött, amikor elszéledtek, mindenki a maga otthonába, és engem egyedül hagytok: de én mégsem vagyok egyedül, mert az Atya velem van. Ezeket azért mondom nektek, hogy békességetek legyen énbennem. A világon nyomorúságotok van, de biztatok: én legyőztem a világot.”

Különös a leírásban, hogy Jézus a beszédeit egy elképesztő biztatással tetézi: „maga az Atya szeret titeket”; majd a nagypéntek eseményeit vetíti előre. Mintha egy hullámvasutat írna le a szentíró. Tanításában eljut ahhoz a ponthoz, amitől már nem lehet nagyobbat mondani, ami elképesztő ajándék az ember számára, de az öröm mégsem lehet felhőtlen, mert a szöveg emlékeztet: nagycsütörtök este van. Jézust hamarosan katonák viszik kihallgatásra. Mindezt értünk, az emberekért tette.

Az olvasóknak

Feliratkozni a tamaskadar2@gmail.com címre küldött „feliratkozás” tárgyú levéllel lehet.

Kádár Tamás György

lp.